

sosialurin

telf. 14720. 11820
box 76, 3800 Tórshavn
Útgevri: p/f sosialurin

Fyrirsk-

og blaðstjóri:

Tórfinn Smith (ábyrgd)

Blaðmenn: Hogni Djurhuus

Jóhann Mortensen

Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: Sosialurin

Prent: Dimmalætting

Virknan andstöðu politik

Í gjár kom lögtingið saman til sína næstu vetrarþingsetu, eftir at vit hava fingið nýggja samgongu og nýtt landsstýri — hitt sokallaða borgarliga alternativðið.

Í SEINASTU TINGSETU SUM VAR TANN fyrsta hjá hesi samgonguni, kom einki nýtt fram, sum bar á tað rætta borið. Tað nýggja, sum hendi tá, bar alt á hitt skeiva borið eftir okkara metan.

UTTANLANDSSIGLINGIN varð avreidd til aðrar. Niðurskurðir vórðu framdir í almennu útreiðslunum, ið einans og mest raktu landsins útjaðaraðkir og drálað varð við at fremja tær sosialu ábøturnar, sum undanfarna landsstýrið hevði avtalað við danskar myndugleikar.

SAMGONGAN nýggja setti met í at taka uttanlandslán. Meðan uttanlandslántøkur vórðu skýrðar við øllum tí ringa, sum hugsast kann, tá undanfarna landsstýrið sat, so eru somu menn nú beinleiðis farnir at reypa sær av uttanlandslántøkum. Nú fyri stuttum varð tað mettt sum eitt sætt bragd at hava tikið 50 mill. kr. upp í nýggjum uttanlandslánum.

VIT HAVA onga orsök til at vænta okkum serliga nógv av vetrarþingsetuni, sum byrjaði í gjár, men hevði tað eydnast at rætta nakran av skeivleikunum, sum gjørdir vóru í seinastu tingsetu, so var hetta eitt stig tann rætta vegin.

HER HUGSA vit t.d. um tær sosialu ábøturnar og um tey almennu arbeiðini úti í útjaðarækjunum. Vit vóna, at hesi mistøk, sum vórðu gjørd í vártingsetuni, verða rættað í hesi tingsetuni.

JAVNAÐARFLOKKURIN fer framvegis at virka í andstöðu. Flokkurin fer at reka ein virknan og positivan andstöðupolitikk. Vit fara at seta okkara alternativir fram.

JAVNAÐARFLOKKURIN fer at koma við sínum egnu uppskotum og flokkurin fer at taka eina sakliga stöðu til tey mál, sum landsstýrið leggur fram.

Kristiliga sendistøðin

Ikki hevði eg ætlað mær at skriva; men tað skal valdast, sum hetta TWR-málið er komið skeivt fyri av fyrstantið.

Av tí at onkur, sum ikki er limur í fólkakirkjuni, fór undir at rósa og viðmæla bygging av slíkari kristiligi sendistøð í Føroyum, fingi mong beinanvegin ta hugsan, at her var talan um eina »sektariska« sendistøð, um eg so má siga.

Hetta er kortini langt burtur frá veruleikanum, hvat ið norðurlandskum málið viðvíkur ið hvussu so er. Tí satt er tað, at »Brøðurnir« í Føroyum hava eina stutta sending hvørt mánaðskvöld úr Monte Carlo; men frá hesi somu stöð verða sendar lutherskar sendingar til Norðurland hvørt kvöld í viku; best kend av teimum sendingunum hevur verið »Den lutherske time« við norðmanninum Øivind Andersen; men annars er eisini útvarps-bibliuskul og mangar aðrar góðar sendingar, sum byggja á tí sama stöð, sum kirkja okkara stendur á.

Norea Radio, sum mong her á landi kenna frá sendingunum úr Monte Carlo, hevur kent tað sum sína uppgávu, at boða Guds orð fyri fólk bæði í býum og avbýlum á henda hátt. Tí tað er ikki bert í avbýlum, at fólk kenna seg einsa-

møll og gloymd av menniskjum, men eisini í stórbýum, har eingin kennir hvønnannan. Harumframt hava teir kent tað sum sína kristnu skyldu, at bera boðskapin so langt út um land, sum høvi gevst; tí at bæði hjá visum og fákunnum — og bæði hjá kommunistum og kapitalistum — standa vit í skuld, at boða teimum gleði-boðskapin.

Hvat hava russar til sakar gjørt, at vit skulu hevna teimum tað aftur við at boða teimum gleði-boðskapin? spyr onkur. Eg fari at spyrja: Hvat hava vit til sakar gjørt, at vit skulu eiga tey forrætti-ndi fram um mangar aðrar tjóðir, at fáa gleði-boðskapin ríkiliga boðaðan?

Eg ivist ikki í, at tað hevur verið landi okkara til signingar, at vit eru sloppin at vera við í tí gerningi, at bera gleði-boðskapin út til fólkasløgini við teimum kristni-boðarum, sum út eru farnir úr landi okkara. Og sama er at siga um radiomissionina, um okkum skal unnast sum fólk at veita henni stuðul.

Spurningin, um her er talan um ein politiskan stovn ella eina »business« fyrirtek, haldi eg vera sera lættan at greiða; tað er annaðhvørt at senda boð eftir monnunum og spyrja teir, ella senda eina

kanningarnevnd avstað at kanna hesi viðurskipti gjøllari.

Tá ið hetta er gjørt, og vátan er fingin fyri, at TWR er tann stovnur, sum hann sigur seg at vera, eiga vit at lata teimum umrødda sendiloysi eitt ávíst áramál. Hava teir, tá ið hesi ár eru farin, ikki verið hetta álit verdir, nýttist okkum ikki at leingja sáttmálan, men kunnu tá gera soleiðis, sum summir hava skotið upp. — At vit nú, tá ið teir hava biðið um sendiloysvið, skulu fara at taka okkum um reiggj at byggja eina slíka stöð, og síðani selja teimum senditið, er beinleiðis at gera »business« burtur úr gleði-boðskapinum, — tað sama, sum nakrir menn leggja TWR undir at gera.

Ikki haldi eg, at vit fara at missa okkum burtur sum tjóð orsakað av eini slíkari sendistøð: heldur fara vit at finna okkum aftur sum tjóð í eini felags stöðu, sum fevnir yvir allar flokksgróðingar. Og hvat ið málsligari og menningarligari ávirkan viðvíkur, fari eg at minna okkum á, at fólk okkara hevur, síðani útvarpstjólið gjørdist hvøns mans ogn, liðilanga dagin lurtad eftir »Norðmanninum«, uttan at tað hevur havt nakra sum helst ávirkan á føroyskt mál og føroyska

mentan.

Nú hevur onkur longu havt hetta á máli, síðani eg skrivaði hesar reglur; men eg haldi tað er so áhugavert — og ber boð um rótføroyska mentan — at eg fari at mæla onkrum av okkara lærdu monnum til at skriva doktorritgerð um hetta evnið.

Nei, slíkar útlenskar sendingar verða okkum ikki á bága; men ørvísi er við tí, sum flutt verður yvir á føroyska tungu. Tá ið eg hevði verið í Íslandi eini tvey trý vár, hevði eg upp á mál við Christian Matras, professara, at vit áttu at havt slíkar sendingar í okkara útvarpi, sum íslendingar høvdu í sínum; nevndi eg tá tættirnar »Íslendskt mál« og »Dagligt mál«. Síðani tá er »Orðabókin« komin, sum er bæði góð og áhugavert sending; men enn vantar sendingin »Dagligt mál«, sum ikki er minni tørvur á. Eg haldi, at ein og hvør, sum fæst við at skriva, he hevði fegnast um eina slíka sending, um hon varð skipað á rættan hátt.

Við hesum viðmerk- ingum fari eg at heita á menn úr øllum politiskum flokkum um at viðgæra hetta mál við vælvil.

Við hávirðing
Esmar A. Jacobsen
trúboðari

Um hvíludagshald

Sum eg fari, er ikki hvør maður vitandi um hvíludagshald umborð á skipum.

Áðrenn vit skrivaðu 1920 fekk hvør maður »bláubók«, tá mynstrað varð. Í henni stóð nakad av sjólógini í. Har í millum stóð: »at Søndagen skulde helligholdes, og Mandskabet fritages for alt Arbejde«.

Tað varð ofta tikið til

»bláubók«, tá fyrstu tíðini eg var til sjós. Har stóð eisini: »...adlyde Skippers Ordre...« Hetta bleiv sagt, tá tað varð farið undir Langanes ein sunnudag, ella »onkrar aðrarstaðir á Eysturlandinum at hála vatn og taka ís frá onkrum bónda. Teir høvdu ís at selja føroysku sluppunum.

»Bláabók« kom ikki meira umborð, men lógin

var galdandi til 23. februar til 1948, »hvorefter Sømandsloven, som omfattede af Begrebet »Arbejdsforhold« er overgået til det færøske Hjemmestyre«.

Sum sagt hevur skiparin tað stóra orðið at siga umborð. Seinri er so lóg gjørd um hvíldartíðina, frá 28. juni 1963, um at manningin á fiskiskipum hevur, tá viðurskiptini

gera tað ikki ómøguligt, rætt til sunnudagshvíld frá kl. 24 leygardag til kl. 24 sunnudag!

Skiparin hevur ábyrgd av, at hendan lógarreglan verður hildin!

Eftir hesum skuldi verið nóg mikið av lógum at hildið sunnu- og heilisdagshvíld umborð á føroyskum skipum!

upplagstur

Tey brekaðu — góð handilsvøra

Handilsfyrirtekkan SMS hevur nú 4 ára føðingardag og hesin føðingardagurin verður hildin við lit.

Tá onkur hevur føðingardag er vanligt við føðingardagsgávu til viðkomandi, men her er øvugt. Føðingardagsbarnið vil í hesum forinum sjálvt sleppa at geva, og kann ikki sigast annað enn at hetta er ein vakur tanki. Minni vakur verður tankin heldur ikki, tá gávan skal fara til tey brekaðu. Hetta er facadan men hvussu er veruliga

vorið við øllum hesum »gávum«.

Jú, eg fái 250 krónur fyri mín gamla klæðning. Væl at merkja um eg so keypi ein nýggjan. Ein røvarahandil. (Ivasamt er kortini hvør stórri røvarin er, keyparin ella seljarin).

Harafrat fara innsavningar fram, somuleiðis til frama fyri hesi somu brekaðu. Hetta er jú vorið modernað tí vit hava í ár »ár teirra brekaðu«. Tað segði ST.

Men, man ST veruliga hava ætlað hetta ár júst

soleiðis? Eg ivist. Rokni ikki við, at ST ætlaði at vit nú í hesum árinum skuldu fara at lata olmussu til nakran. Heldur mundi ætlanin vera at vekja ans fyri tí, at vit millum okkum hava nekur fólk, sum av eini ella aðrari orsök ikki eru so fótáim, ella hvat brekið nú kann verða, sum fjöldin flest. — Soleiðis, at vit eisini hava pláss fyri teimum og at hesi fáa so frægar møguleikar í samfelagnum sum vit onnur.

Tað eru nú mong ár síð-

ani vit á sosiala økinum gingu burtur frá »náði-prinsippinum« og til aðra skipan hareftir hesar semdir er ein rættur. Ein sjálvsagdur rættur, heldur enn náði. Skulu vit nú fara hinvegin aftur? Tað hevði kanska loyst seg fyri summi, men verður neyvan teim brekaðu til gagns.

Ivingsarsom

